

Herkes Kadar Aynılar Herkes Kadar Farklılar

Otizm Farkındalığı

Furkan Talha Tokdemir [Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencisi

**Herkesin duyduğu gibi duymadığınız,
gördüğü gibi görmediğiniz,
koku ve tat alma duyularınızın
herkesten farklı çalıştığı, ışıkların ve
seslerin duygularınızı bombardımana
tutup yıkarak sizi korkuttuğu
bir gezegen düşünün.**

**Bu ürpertici gezegende kimse
yaşamak istemezken eğer biz otizm
farkındalığını sağlayamazsak
otizmliler için Dünyamız
o gezegene dönecek.**

Otizm belirtileri erken çocukluk döneminde ortaya çıkmaya başlayan, bireyin sosyal etkileşimine ve iletişimine zarar veren, otizmden etkilenmiş bireylerde zekâ seviyesinde değişmeye neden olan bir durumdur.

Otizm tüm dünyada giderek yaygınlaşıyor. Peki bizler otizmin ne kadar farkındayız? Farkındalığı sizlere bir otizminin hayallerini, duygularını ve düşüncelerini kaleme aldığı defterinden aktaracağım.

Tak tak tak...
Edebiyat öğretmenimiz emin ve sert adımlarla sınıfa yaklaşıyordu, sumsıkı bir yumruk şeklinde kapalı sağ eli cebindeydi. Elini cebinden çıkarıp sordu: “Sizce elimdeki nedir? Elimdeki şey edebiyat için çok önemli, bilen kişiye hediye edeceğim” diye de ekledi. Sumsıkı tutuyordu, gerçekten değerli olmalıydı. Acaba kırılacak bir şey olduğu için mi sıkı tutuyordu, yoksa elinden kaçacak bir şey olduğu için mi? Cevaplar havada uçuyordu. “Kalem, kâğıt, resim...”

Ben de cevap vermek için düşünüyordum. Edebiyat için önemli olan her şeyin temeli düşünceydi. Elinde düşünce olamazdı, ama düşünmemiz için nefes almaya yani havaya (oksijene) ihtiyacımız vardı ve heyecanlanarak bağırdım: “Hava!” Öğretmenimiz gülümsedi ve şaşırılmış bir ifadeyle “Hava mı?” dedi. Anlaşılan havamı almıştım. Yanımdaki arkadaşım “kitap” dedi, hocamız “doğru cevap” deyince çok şaşırıldım. Sumsıkı kapattığı avucunu yavaşça araladı, gerçekten bir kitaptı.

Çok çok küçük ve okunabilen bir sözlüktü. Bence o bebek kitaptı. Yeni ve ilginç şeyler öğrenmenin mutluluğu ve hazzı içindeydim. Hayal gücümü hep yüksek tutmalıydım.

Öğretmenimiz herkesin kendini anlatan bir yazı yazması gerektiğini söyledi ve dersi bitirdi. Eteklerim zil çalarak, koşa koşa sınıftan çıktım. Kütüphaneye, yazımı yazmaya gidiyordum. Bu arada ben İskoç değilim, etek giymiyorum ve zillerim de yok. Çantamda bembeyaz sayfalarım ve en büyük silahım olan kalemlerim vardı. Dışarı çıktığımda hava 22 derece ve güneşliydi. 23 km/saat hızla güneybatı yönünde esen rüzgâr çaldığı senfoniyle kulaklarımın pasını alıyor ve sonbaharın renklerini taşıyan yaprakları dans ettiriyordu. Kalbim dakikada 108 atıyordu. Heyecanlıydım, kendimi anlatacağım yazıyı yazacağım kütüphaneye gelmiştim.

Kapıyı açarken -sağ kanadın menteşesi 6 derece fazla eğik olduğundan kapı pervazına 2 mm daha yakındı- benim hoşlandığım ama diğer insanların sevmediği o gıcırta sesi oluştu. Kütüphanedeki herkes 1-2 saniyeliliğine bana bakmıştı. İç kapı otomatikti ve dış kapı kapanmadan 3 saniye önce açılmıştı ve birden rüzgâr içeri doldu.

Bir arkadaşın elindeki 17 sayfalık ALS hastalığı ile ilgili notlar kelebekler gibi uçtu ve süzülerek yere indi. Yere 17 kelebek konmuştu. Sanırım tıp fakültesinde okuyordu. Notlarını toplamasına yardım ettim. Artık içerdeydim, ama benim için en zor iş şimdi başlıyordu. Yer bulmak çok zordu, sonunda boş bir masa yani kendi tahtımı bulmuştum. Taçsız bir kral olsam da, bembeyaz sayfalarımı çıkardım ve silahımı kuşandım. Çok istekli değildim açıkçası ve yazı yazmak benim için biraz zordu. O karmakarışık harflerle kelimeler kurmak, kelimelerle cümleler kurarak o karışık duygular içindeki beni anlatmak. Konsantre olmaya çalıştıkça kalem seslerini, çevrilen sayfa seslerini, nefes alışverişleri, saatin tik tak seslerini duyuyordum. Yeni basılmış kitap kokuları da burnuma geliyordu. Ben bu kokuya bayılırım. Yazı yazarken asıl korktuğum, konuşurken olduğu gibi birden alakasızca karşı tarafın ilgisini çekmese de bir konu hakkında gereksiz bilgiler vererek konuşmamdı.

Birden yazmaya başlamış buldum kendimi. Sanırım kırmıştım korkularımı. Kendimi hatırlamaya çalışıyordum büyük sessizlik içinde. Kalemim kâğıt üzerinde dans ediyordu. Arada elektrikler kesilmiş, jeneratör 0,25 saniyede devreye girmişti.

Sanırım bunu bir tek ben ve görevliler biliyorduk. Kütüphanede bu durumu fark edenler olsa da umursamamışlardı. Benim konsantrasyonum bozulmuştu çünkü jeneratör çok güçlü olmadığından etraf eskisinden daha az aydınlanıyordu. Yazamıyordum artık. Sanki barajın kapakları bir anda kapanmıştı. Etrafa bakınmaya başladım. Tuhaf ve hiç hoş olmayan bir hisle doldu içim. Kendimi zorlayarak yazmaya çalıştım. Çat! Kalem ucum kırılmıştı... AAAAAAAA! Bağırmağa başlamıştım. Şaşkınlık dolu gözlerle herkes bana bakıyordu. Güvenlik geldi ve bana sessiz olmamı yoksa atılacağı söyledi. Az sonra da kollarımdan tuttular ve beni yağmurun ıslattığı sokağa attılar. Sanki bulutlar bana ağlıyordu. Atılırken insanların seslerini duyuyordum: “Hasta olmalı, deli galiba, problemlili mi ne, otistik!”

Ben şanslı biri olmasaydım her şey böyle olacaktı, ama olmadı.

İşte gerçekte olanlar: Kütüphaneye gittim, gıcırta, dikkat, rüzgâr, 17 sayfa ve tahtım. Kendimi yazmaya başlamıştım. Ben de diğer çocuklar gibi beni dünyada bekleyenlerin yüzlerini ağlayarak güldürmüştüm.

Şu an her şeyiyle hissettiğim dünyamızla 3.10.1993'te tanışmıştım, net göremesem de, annemin kucağundaydım ve bana sarılmıştı.

Nadir sarılmalarımızdan.

Bazı durumlar hariç sarılmayı sevmem. Nasıl hatırlıyorsun diyorsanız, ki ben olsam merak ederdim, cevabı çok basit: Fotoğraflardan. Kalemim kâğıda sürütürerek, kıvılcım çıkartarak sözcükler yazıyordu. Sözcükler birleşiyor ve cümleler beni anlatıyordu. Elektrik kesintisi, jeneratör, konsantrasyon düşmesi, yazma güçlüğü, tuhaf his, ucum kırılmıştı... AAAAAA! Herkes bana tuhaf ve endişeli gözlerle bakıyordu.

Beyaz pelerinli kahramanım yardımuma yetişmişti. Kırılan ucu yerine taktı ve birlikte kalemimi açtık. Artık bağurmiyordum. Her şey yoluna girmişti. Geldiğim kütüphanede otizm spektrumundan etkilenenler için özel masalar ve özel görevliler vardı. Herhangi bir problem yaşadığımızda bize yardım ediyorlardı. Biz de utanma duygusu yaşamadan o masalara oturabiliyorduk, çünkü toplum bizi dışlamamıştı ve otizmin bir hastalık olmadığı biliniyordu. Tahtımdan düşmemiştim, serüven devam ediyordu. Çok şanslıydım ben. Yazımı tamamlayarak kendimi ifade edebilecektim, bir hayalimi tam olarak gerçekleştirebilecektim.

Ülkemizde hatta dünyada, az önce bahsettiğim gibi bir kütüphane yok maalesef. Benim kahramanım, her zaman yanımda olan biricik annem.

Daha 3-4 yaşlarında oyun oynarken dönen cisimlere çok dikkatli bakar ve oyuncaklarımı farklı şekilde kullanarak oynarmışım. Annem bunu fark edince şüphelenerek çocuk doktoruna götürmüştü. Doktor rutin kontrollerden sonra otizm spektrumundan az şiddetle etkilendiğimi söylemiş. Annem korkmuş ve ağlamış. Doktor endişelenecek bir durum olmadığını söylerken şunu kast etmiş: Erken teşhis, topluma kazandırma, eksik yanları tamamlama, çocuğun başarılı olduğu konulara yönlendirilmesi, haftalık özel eğitim, herkesle aynı okula giderek taklit yöntemiyle (ayna nöronlar) öğrenmesini sağlama. Şansım buydu işte, milli piyangoyu tutturmak değil.

Anaokuluna başladığımda çok sevinmişim, çünkü yeni şeyler öğrenecektim. Anaokulunun son günü öğretmenimiz herkesin bildiği birkaç şarkı söylemesini ve sayıları saymasını istemişti. Herkes birkaç şarkı söylüyor, 100'e kadar sayıyordu. Sıra bana geldiğinde hiç şarkı söyleyemedim ve sadece 10'a kadar sayabildim. Biraz utandığımı ve sonra kahkahalar attığımı hatırlıyorum.

Herkes de beni alkışlamıştı. Gerçek okula, oyun oynanmayan okula, nihayet başlamıştım. Bir gün öğretmenimiz sınıfa geldi ve tahtadaki 1999 tarihini silerek 2000 yazdı. Artık 21. yüzyıla gireceğimizi söyledi. Çok şaşırılmıştım ve hayalimde ne zaman 3000 olacağını düşünmüştüm. Birden öğretmenime koşarak "İnsanlar bunu sıfırdan her yıl saymışlar mı? İnsanların başka işi yok mu?" dediğimde öğretmenim çok gülmüştü.

Yazımı yazarken yorulmuşum, mola verdim. Kantine gittim yiyecek bir şeyler almaya, ama ne yazık ki canımın çektiği her şeyi yiyemiyordum. Kendime uygun meyveli yoğurtlardan ve diyet krakerlerden alıp yazımı yazmak için tekrar kütüphanedeki tahtıma oturdum.

1. sınıfın sonlarına doğruydum yanlış hatırlamıyorsam. Arkadaşımın doğum günüydü ve sınıfta kutlanacaktı. Herkes hediye alma planları yapıyordu. Ben de almalıydım, ama daha önce başka birine hiç hediye almamıştım. Eve gider gitmez anneme "Sınıf arkadaşşıma hediye ne alabilirim?" diye sordum. Kendi sevdiğim ve değer verdiğim bir şey olması gerektiğini söyledi. Düşündüm. En değer verdiğim, beğendiğim şey ıslak mendilimdi.

Koleksiyonumdan en güzellerinden üç tane seçtim. Okula gittiğimde, herkesin hediyelerini güzel kâğıtlarla paketlemiş olduğunu gördüm. Annem bunu bana söylememiştii. Ben de en sevdiğim defter kabımı yurtıp ıslak mendilleri paketinden çıkararak paketledim. Hediye mi verecekken ıslak mendilin paketinden çıktıktan sonra kuruduğu aklıma geldi. Hediye mi arkadaşuma verip utandığumdan kaçtım. Arkadaşım yanuma gelip beni teselli ettiğinde ise çok mutlu olmuştum.

3. sınıfta sosyal bilgiler öğretmenimiz Kurtuluş Savaş'ını yazmamızı istemişti ve bir yarışma düzenlemişti. Hafta sonu babamla izlediğimiz film den çok etkilenmişim, çünkü film sondan başlayıp sonda bitiyordu. Eve gittiğimde kompozisyonu yazarken aklıma sondan başlayıp sonda bitirme fikri geldi ve kompozisyona "Atatürk öldü, tüm ülke hüzn e boğuldu!" diye başlayıp öyle bitirdim. Kompozisyonumun birinci olacağını düşünüyordum ama olmadı. Ben de öğretmene itiraz edip kriterlerini ve nedenlerini sordum. Her şeyi eksiksiz yazmıştım ve yazı karakterimi hep beğenirdi. Öğretmenim nedenin tarihsel sıralamadaki hatalar olduğunu söylediğinde çok şaşırıp hiçbir cevap verememişim.

Sonunda yazımı tamamlamıştım. Eşyalarımı toplayıp çıkarken, kütüphane görevlilerine iyi akşamlar demiş fakat gözlerinin içine bakmamıştım. Umarım alınmamışlardır, çünkü kimsenin kine bakamıyorum, annemin gözlerine bile. İlkokulda Türkçe öğretmenim bunu fark etmiş ve düzeltmek için çok çalışmıştı fakat başarılı olamadı. Japonya'da konuşurken karşıdakinin gözlerinin içine bakmak saygısızlık mış. Japonya'da mı yaşasam diye hep düşünmüşümdür. Ancak lisede bir kişinin gözlerine 6 dakika 13 saniye boyunca bakmam başkaydı. O kişi âşık olduğum kişiydi. Bu nedenle hayallerimin arasından Japonya'da yaşamayı çıkarmıştım. Okula gittiğimde edebiyat ödevinin aslında kendi karakter özelliklerimizi anlatan kısa bir yazı olması gerektiğini anladım. Ben de kendimi anlattığım yazıyı okumak yerine o hafta sonu kitabını okuduğum Piri Reis'in kitapta anlatılan karakter özelliklerini hemen o anda özetleyip derste okudum. "Ben" yine bende gizli kalmıştım, ta ki bugüne kadar.

4 yıl 3 ay 2 hafta 14 saat sonra tıp fakültesi öğrencisiydim artık. Toplumsal duyarlılık projesi (TDP) seçmemiz gerektiğini öğrendiğimde projeleri incelemek için sabırsızlandım.

Proje gruplarını incelerken, otizmde farkındalık grubu olduğunu öğrendim ve çok mutlu oldum. Tercihleri yaparken bir an utandım ve otizmi yazmamaya karar vermişken 3. sıradan yazdım. Derste, değer verdiğim hocalarımızdan biri otizm spektrumundan etkilenmiş bireyler için "otistik" ifadesini kullanınca çok üzüldüm. Koşarak TDP tercihlerimi değiştirmeye gittim ama artık çok geç olduğunu söylediler. Şanslıydım ben demiştim ya, çok istediğim şeylere ulaşıyordum hep. Otizm farkındalık projesine seçilmişim. İlk toplantıda bize bu projeyi neden seçtiğimiz sorulmuştu. Herkesin farklı nedenleri vardı. Kimi konunun ilgisini çektiğini, kimi otizmden etkilenmiş akrabası olduğunu, kimi projenin insanlara çok faydalı olacağını düşündüğü için seçtiğini söylemişti. Benim cevabım ise "Otizm spektrumundan etkilenmiş çok yakın bir arkadaşım olduğu şeklindeydi". Çok şanslıydım ben ve bu şansını herkesle paylaşmalıydım.

O çok yakın arkadaşın kim dersiniz? O benim...

